

KFI versenypályázati tükör – A Horizont 2020 keretprogram pályázói-értékelői fórum

A pályázói-értékelői fórumon elhangzott kérdések és válaszok szerkesztett összefoglalója a kapcsolódó háttérinformációkkal

1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1. / Postacím: 1438 Budapest, Pf. 438.

E-mail: kommunikacio@nkfi.gov.hu / www.nkfi.gov.hu / Telefon: +36 1 795 4940

Pálinkás József, az NKFI Hivatal elnöke és Csuzdi Szonja, az NKFI Hivatal Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályának vezetője prezentációját, valamint a téma szakértőinek részvételével szervezett kerekasztal-beszélgetést követően a résztvevőknek az előadásokhoz, az unió 2014-2020 között pályázható kutatási, fejlesztési és innovációs célú Horizont 2020 keretprogramjához, valamint az NKFI Hivatal tevékenységéhez kapcsolódó kérdéseire a Hivatal elnöke és a kerekasztal-beszélgetés szakértői válaszoltak. A kérdéseket és a válaszokat a kapcsolódó háttér-információk hivatkozásaival együtt adjuk közre.

A sikeres pályázati gyakorlatok és a próbabírálat

Kérdés: A [Horizont 2020 KKV fejlesztési eszközpályázatán](#) (SME Instrument) második fázisára pályáztunk, fázis 1-et már nyertünk. A fázis 2 esetében háromszor adtuk le a pályázatot, most negyedszer is. Kétszer kaptunk Seal of Excellence-t (kiváló minősítést), 14 pont fölött, úgyhogy igyekszünk behozni azt a pár pont különbséget. Nagyon megfogott egy pár tipp, amit említettek a panelbeszélgetésen. Két kérdésem lenne, ami összekapcsolódik. Az egyik: elhangzott, hogy a nyertes pályázatokból lehet inspirálódni. Próbáltam az Európai Bizottság Horizont 2020 honlapjain keresni nyertes pályázatokat, de nem találtam. Hol érdemes a nyertes pályázatot keresni? A másik kérdésem: ha szeretnénk élni azzal a lehetőséggel, hogy próbabírálatra elküldjük az anyagunkat, akkor ezt hogyan tehetjük meg? Hol léphetek kapcsolatba próbabírálókkal, honnan tudhatom, hogy kik ők?

Kérdés (hozzászólás): Ahhoz szeretnék hozzászólni, hogy honnan lehet beszerezni ezeket a nyertes pályázatokat. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnál rendszeresen foglalkoztam közérdekű adatigénylések kiszolgálásával. Én azt javasolnám, hogy érdemes lenne benyújtani közérdekű adatigénylést ahhoz az intézményhez, szervhez, ahová ez tartozik, mert ebben az esetben kötelező kiadniuk a nyertes pályázatokat. Itt annyi történhet, hogy konzultálnak a pályázat beadójával, hogy mi az, ami üzleti titoknak minősül a pályázatban, ezeket ki fogják takarni, vagy nem adják oda, de egyébként, mivel ez az Európai Unió kezelésében lévő adat, és közpénz felhasználásával folyik az egész projekt lebonyolítása, ki kell adniuk.

Pálinkás József, elnök (NKFI Hivatal): Egy úgynevezett „hivatalos próbabírálati folyamat” nagyon bonyolulttá tenné a pályázati eljárást. Amellett érvelnék, hogy a pályázók vegyék igénybe olyan korábbi pályázók előzetes szakmai véleményét, akik egyben értékelők is; ily módon lehet érdemes megszervezni ezt az előzetes szakmai értékelést. Azt javaslom, hogy a pályázók az intézményeken belül másokkal is tekintsék át az adott pályázatot nemcsak szakmai szempontból, hanem olyan szempontból is, hogy mennyire meggyőző, mennyire attraktív. Magam is sok pályázatot olvastam mostanában, általánosságoktól hemzsegő pályázatok sokaságát, amelyekből egyrészt ki lehetett volna húzni a felét, másrészt sokkal vonzóbbá lehetett volna tenni az értékelők számára jó szerkesztéssel, így valószínűleg sokkal jobbá vált volna az adott pályázat.

Még egy megjegyzés: A teljes pályázatot nem hozhatják nyilvánosságra a támogató szervezetek, mivel a megvalósítani tervezett projektekkel kapcsolatos érzékeny adatokat tartalmazhatnak. A benyújtott pályázat egésze tehát nem közérdekű adat. Az, hogy valaki milyen pályázatot adott be, milyen ötlete van, az nem közérdekű adat. Közérdekű adat az, hogy mi a pályázat címe, valamint az, hogy mennyi támogatást nyert el rá.

Emellett minden pályázatnak van olyan része, amelyet a pályázó nyilvánosságra hozhatónak jelöl meg. A Horizont 2020 programban támogatott projektekre vonatkozó, szabadon hozzáférhető információk (nem pályázati anyagok!) elérhetők az Európai Bizottság weboldalán:

<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-sections-projects>

Ürge-Vorsatz Diána, igazgató (CEU Éghajlat- és Fenntartható Energiapolitikai Kutatóközpont): Érdemes az Európai Kutatási Tanács (ERC) felhívásain nyertes pályázókat közvetlenül megkeresni és kérni, hogy küldjék el a pályázatukat, remélhetőleg erre jó néhányuk nyitott lesz. A másik pedig a próbabírálat: ezt nagyon jó ötletnek tartom, de tudom – akár folyóirat-szerkesztőként is –, hogy nagyon nehéz bírálókat találni. Olyan emberekre kellene fókuszálni, akik szintén adtak/adnak be pályázatot, nem feltétlenül ugyanabban a kategóriában, hogy azért ne legyen versenytárs, és felajánlani, hogy keresztbírálják előtte. Ez azért is jó, mert azt már többször tapasztaltuk, hogy igenis nagyon sokan nem fogják a mély, szakmai részleteket érteni, tehát a keresztbírálat erre is jó lenne, hogy egy másik pályázó, aki hasonló cipőben jár, mennyire érti, mennyire tartja meggyőzőnek, mit gondol róla. Ez szerintem egy nagyon jó ötlet, minden beadás előtt megkérni valakit, hogy nézze át alaposan, és kölcsönösen a pályázatunkat. És ne felejtjük el azt sem, hogy egy bírálat sok időt is igénybe vesz: vagy kereskedelmi alapon működő szolgáltatás keretében kell keresni valakit, vagy olyat, akinek érdeke, hogy befektesse ezt az időt.

Csuzdi Szonja, főosztályvezető (NKFI Hivatal): Valóban bizalmasan kezeli ezeket a pályázatokat az Európai Bizottság, tehát nem teszi közzé sehol, és szerintem az is nehézkes, hogy egy sikeres pályázó mennyire szívesen adja ki a saját munkáját, hiszen ezzel elindít egy folyamatot, ami alapján esetleg lemásolhatnak bizonyos részeket belőle. A H2020 pályázatok értékelése során szakértőként szerzett tapasztalat lehet az egyik legközvetlenebb módja annak, hogy hozzáférjünk a pályázatokhoz, hiszen ha az ember értékeli, akkor rengeteg pályázat átmegy a keze alatt. Ha sok ilyen olvasunk, akkor előbb-utóbb tudjuk, hogy milyen kifejezéseket kell használni, hogyan kell strukturálni az anyagot, milyen stílusban kell megírni. Ezek később nagyon sokat segítenek a pályázatírás során. Másik javaslatom, **hogy a pályázók forduljanak bizalommal az [NKFI Hivatal Nemzetközi Kapcsolattartó Hálózatához \(NCP-k\)](#)**. Az NCP kollégák tevékenységében vannak ilyen típusú szolgáltatások, egyes programokban, mint például az ICT programban szoktak előbírálatot (pre-check) szervezni, (vagy a Marie Curie programban minta-pályázaton gyakorolni). [A KKV Eszköz pályázat](#) kapcsán annyit jegyeznék meg, hogy a pályázati program Nemzeti Kapcsolattartója szívesen átnézi a pályázatot, és sok hasznos tanáccsal tud szolgálni arra vonatkozóan, hogyan érdemes felépíteni, továbbfejleszteni.

Az EU 13-ak sikeraránya és a European Research Area (Európai Kutatási Térség) fontossága

Kérdés: Mint a félidei értékelésben láttuk, az EU13 tagországok (az újonnan csatlakozott országok, köztük hazánk) a részvétele nem túl erős a Horizont 2020 programban. Tehát az elképzelés, ami az FP6-ban elhangzott, amikor csatlakoztunk, hogy a European Research Area-t kellene egy szintre hozni, mert ez a kompetitív méret az USA-val és Kínával való versenyben, ez nem sikerült. Azt hiszem, az adatok azt mutatják, hogy ez a politikai-gazdasági racionalitás nem teljesült. Ilyen szempontból racionális lenne az, hogy az FP9-ben ez megint szempont legyen. Mert lejt a pálya, az FP7-ben még nem volt ilyen extrém a verseny, én 15 projektet tudtam koordinálni Magyarországról, némelyik elég nagy volt. Most 14/15 pontokkal maradunk le, ha magyar a koordinátor. Tehát minden számít az EU15 (korábbi tagállamok) számára, hiszen ott is nagyon nagy a verseny, és mi is versenytársak vagyunk, akiknek ugyanolyan kemény feltételeknek kell megfelelniük, mint bárki másnak. A kérdésem Pálinkás elnök úrhoz szól: lát-e lehetőséget arra, hogy az EU13, ami tulajdonképpen 13 különböző kultúra, ország, politikai berendezkedés, össze tud-e fogni.

Pálinkás József, elnök (NKFI Hivatal): Ha meg tudnak fogalmazni egy konkrét feladatot, egy konkrét javaslatot, akkor van esély összefogásra. De ehhez egy nagyon pontos, nagyon konkrét javaslatot kell letenni az asztalra, egy konkrét témában, mert még a visegrádi országok között is nehéz az összefogás. De ha van egy konkrét javaslat, akkor abban előre lehet lépni.

Az EU-s és a magyar pályázati rendszer különbözőségei és hasonlóságai

Kérdés: Pálinkás elnök úr említette, hogy a magyar és az EU-s pályázati rendszerek – mondjuk úgy – elválnak egymástól, ami a hazai rendszerre nem feltétlenül előnyös, ha összevetjük a megállapítással, miszerint az EU-s rendszer elsősorban a kiválóságon és a határfokon alapul, valamint nagyon

alaposan kidolgozott és a közvélekedés szerint is az egyik legjobb a világon. A kérdésem az: van-e valami akadály annak, hogy az EU-és és a hazai pályázati rendszert jobban egymásba simítsuk?

Pálinkás József, elnök (NKFI Hivatal): Van. Az egyik például a nyelvi akadály. Ha a teljes magyar pályázati struktúrát angol nyelven bonyolítanánk le, akkor az igen komoly nehézségekbe ütközne. Én nem látom megvalósíthatónak azt, hogy egyik napról a másikra a teljes magyar pályázati rendszert angol nyelvre tegyük át. A másik válaszom a kérdésre, hogy a felfedező kutatások területén gyakorlatilag ugyanazt a módszert követjük, mint az Unió, ugyanaz a hazai bírálati mechanizmus, és valamennyi pályázatot angol nyelven kell benyújtani. Az innovációs pályázatok esetében a Hivatal átvette ugyanezt a többszintű értékelési rendszert (ezek eredményéről folyamatosan adtunk visszajelzést a nyilvános Versenypályázati tükrök című fórumokon), ugyanakkor ami nagy nehézséget jelent, az a nyelvi korlát. Ha „Hunglish-ul” leíratjuk a pályázatokat és magyar bírálókkal elbíraltatjuk ezeket, ezzel nagyon sokra nem megyünk. A jelenlegi, nagy számú pályázathoz viszont bírálót aligha fogunk találni ésszerű idő alatt Európában. Ezt az ERC-nál is látjuk, hogy ott is milyen nehéz bírálókat találni. Közelítjük a két rendszert, és a két rendszer közelítésének az égvilágon semmi akadály. Arra nem tudnék pontos adatot mondani, hogy ez a két rendszer mikor válik annyira közelivé, hogy azt mondhassuk: gyakorlatilag azonosak.

Gyakorlati kérdések a sikeres pályázati folyamatban

Kérdés (hozzászólás): A Budapesti Műszaki Egyetemen dolgozom. Számomra két nagyon fontos dolog, az NKFI Hivatal NCP-hálózatának támogató szerepe, ami szerintem az egyik legnagyobb motorja lehet a jövőben a pályázatoknak, illetve az előbírálati ötlet már elhangzott. Ezek fontos, gyakorlati kérdések, bár a mi pályázataink esetében az előbírálatot maguk az NKFI Hivatal NCP kollégái végezték abban a nyolc-tíz pályázatban, amit beadtunk, és szerencsére nyertünk is. Nekünk azonban volt olyan pályázatunk, ahol végigmentünk a bírálói folyamaton, és úgy éreztük, hogy a pálya egyértelműen ellenünk lejtett. Magyarként mi voltunk a konzorcium vezetői, és a kapott értékelések alapján úgy ítéltük meg, hogy tévedtek a bírálók. Talán érdemes lenne összegyűjteni és felmutatni az uniós bírálóknak, döntéshozóknak azokat a konkrét eseteket – több is van – ahol a bírálók részéről pl. kifejezett tárgyi tévedés van. Volt olyan eset, hogy azt mondták, nekünk nincs EU-s pályázati tapasztalatunk, pedig mindenkinek volt a pályázatban. Talán érdemes lenne ezekre a tévedésekre jobban rámutatni, hogy ebben a valóban kemény összeurópai versenyben tényleg, minden egyes pályázat esetében egyenlő feltételek mellett mérettessenek meg a magyar pályázók.

Tájékoztatás: A H2020 programban a bírálat szakmai tartalmával kapcsolatban nincs lehetőség fellebbezésre, kizárólag az eljárásrendi hibák miatt lehet ún. *redress* eljárást (egyfajta jogorvoslati eljárást) kezdeményezni. A jellemzően hosszadalmas eljárás végén az esetek kevesebb, mint 1%-ban adnak igazat a pályázónak. Ha a jelenleginél több EU13 országból származó bíráló kerül be a Horizont 2020 értékelői rendszerbe, az hosszú távon hozzájárulhat az EU13 pályázatok kiegyensúlyozottabb megítéléséhez.